

Pató Gáborné Dr. Szűcs Beáta

Nemzetközi közlekedésföldrajz

NSZFI
NEMZETI SZAKKÉPZÉSI
ÉS FELNŐTTKÉPZÉSI INTÉZET

A követelménymodul megnevezése:

Áruterítés

A követelménymodul száma: 0118-06 A tartalomlelem azonosító száma és célcsoportja: SzT-005-50

NEMZETKÖZI KÖZLEKEDÉSFÖLDRAJZ

ESETFELVETÉS–MUNKAHELYZET

Ön egy nemzetközi szállítványozó cégnél tölti gyakorlati idejét. Gyakorlat vezetője Önt egyből a "mély vízbe dobja" és azzal a feladattal bízta meg, hogy az aktuális veszélyes hulladék szállítványt az eddigi szokásoktól eltérően Szerbia helyett, közúton Ukrajnába irányítsa a lehető legrövidebb időn belül. Készítsen jelentést a határátkelőhelyekről és javaslatáról. Érveljen a javasolt határátkelőhely mellett!

Az alábbi táblázatot¹ kapja segítségül a feladat megoldáshoz, a jelentés elkészítéséhez:

A határátkelőhely megnevezése	A határátkelőhely nyitva-tartási ideje	A határátkelőhelyen lebonyolódó forgalom
	magyar–ukrán határon	
Barabás–Koszini (közút)	7–19 óra	Személyforgalom (autóbusz kivételével)
Beregsurány–Luzsanka (közút)	7–19 óra	Személyforgalom
Eperjeske–Uzlovoja (vasút)	éjjel–nappal	Nemzetközi vasúti teherforgalom
Lónya–Zvonkoje (közút)	8–16 óra	Személyforgalom (kivéve autóbusz)
Tiszabecs–Vilok (közút)	éjjel–nappal	Személyforgalom részére
Záhony–Csop (vasút)	éjjel–nappal	Nemzetközi áru- és személyforgalom Veszélyes hulladék szállítására kijelölt hely
Záhony–Csop (közút)	éjjel–nappal	Nemzetközi áru- és személyforgalom Veszélyes hulladék szállítására kijelölt hely

A feladat megoldása, Jelentés elkészítése:

¹ forrás: <http://www.vam.hu/viewBase.do?elementId=530>

SZAKMAI INFORMÁCIÓTARTALOM

1. ÁLTALÁNOS KÖZLEKEDÉSFÖLDRAJZI JELLEMZŐK

A nemzetközi közlekedésföldrajz megismerése nélkülözhetetlen akár egy hazai, akár egy nemzetközi szállítási folyamat megtervezésénél, kivitelezésénél. A következőkben ennek bemutatására kerül sor.

MUNKKANYAG

2. KÖZLEKEDÉSI ÚTVONALAK KIALAKULÁSÁNAK TÖRTÉNETI HÁTTERE

Mindenekelőtt fontos áttekinteni a történelmi hátteret, ami a közlekedési útvonalak kialakulását mozgatta. Európára vonatkozó közlekedésfejlesztéssel először 1957-ben a Római szerződés foglalkozik, amely szerződés alapvetően az Európai Közösség létrehozását tartalmazza. Ezt követően 1989-ben a Strasbourgi csúcson fogadják el a Transz-európai hálózatok alapelveit (TEN- Trans-European Network) és 1991-ben a Maasrichti szerződés helyezi a hangsúlyt a Transz-európai hálózatokra. A transzeurópai hálózatok 3 fontos infrastrukturális területet foglalnak magukba, amelyek a TEN-T, TEN-E, és a eTEN. Jelenleg mi csak a TEN-T transzeurópai közlekedési hálózattal fogunk foglalkozni a TEN-E (energiaszállítási hálózat) és a eTEN (telekommunikációs hálózat) nem képezi a tananyagelem részét. 1991-ben kerül sor az I. Páneurópai Közlekedési Értekezletre Prágában, ahol elhatározták az egységes koncepció kialakítását a közlekedési infrastruktúrára vonatkozóan. Majd 1994-ben került sor a II. Páneurópai Közlekedési Értekezletre Krétán, amelyek során már Európai Unió határait átlépve az úgynevezett harmadik országokhoz való közlekedési kapcsolódások is középpontba kerültek. Ezen értekezletek során határozták meg a "Páneurópai hálózat"-ot, vagy más néven a "Pán-Európai Közlekedési Folyosók"-at, amely az Európai Unió országok és az úgynevezett harmadik országokat összekötő útvonalakat rögzítette. 1997-ben a III. Páneurópai Közlekedési Értekezleten Helsinkiben kiegészítették az Európai Unió országok és az úgynevezett harmadik országokat összekötő útvonalakat, ezeket Helsinki Korridoroknak, vagy Helsinki folyosóknak nevezzük. Tíz ún. Helsinki folyosót jelöltek ki, melyek kiterjednek az Európai Unióra, a Balkánra és egyes szovjet utódállamok területére.²

Közlekedési útvonalak kialakulásának történelmi háttere			
Időpont	Helyszín	Találkozó/szerződés megnevezése	Eredmények
1957	Róma	Római szerződés	közlekedésfejlesztés, közlekedéspolitikai megemlítése
1989	Strasbourg	Strasbourgi csúcs	Transz-európai hálózatok alapelveinek elfogadása (TEN- Trans-European Network, TEN T transzeurópai közlekedési hálózat)
1991	Maastricht	Maasrichti szerződés	hangsúly kerül a Transz-európai hálózatokra
1991	Prága	I. Páneurópai Közlekedési Értekezletre	az egységes koncepció kialakítása a közlekedési infrastruktúrára vonatkozóan az EU-ban
1994	Kréta	II. Páneurópai Közlekedési Értekezletre	Európai Unió határait átlépve az úgynevezett harmadik országokhoz való közlekedési kapcsolódások is középpontba kerültek. Meghatározták a "Páneurópai hálózat"-ot, vagy más néven a "Pán-Európai Közlekedési Folyosók"-at

² forrás: Dr Lakatosné dr. Novák Éva: Az európai közlekedési útvonalak fejlesztése http://kitt.bmf.hu/m_maws/2008/eloadasok/6-szekcio/novak-eva.pdf forrás alapján saját szerkesztés

1997	Helsinki	III. Páneurópai Közlekedési Értekezleten	Kiegészítették az Európai Unió országok és az úgynevezett harmadik országokat összekötő Páneurópai közlekedési folyosókat, vagy útvonalakat, ezeket Helsinki Korridoroknak, vagy Helsinki folyosóknak nevezzük.
------	----------	--	---

3. NEMZETKÖZI KÖZLEKEDÉSI ÚTVONALAK

A történeti áttekintést követően megvizsgáljuk:

- a Páneurópai hálózat útvonalát,
- a Helsinki folyosók útvonalát és
- Páneurópai a Helsinki folyosók Magyarországi érintettségét.

A következő táblázatban a "Pán-Európai Közlekedési Folyosók" (vagy Krétai folyosók) útvonalai kerültek összefoglalásra:

Folyosók	Útvonal
I. folyosó	Tallinn – Riga – Kaunas – Varsó és Riga – Kalinyingrád – Gdansk
II. folyosó	Berlin – Varsó – Minszk – Moszkva
III. folyosó	Berlin/Drezda – Wrocław – Lvov – Kijev
IV. folyosó	Berlin/Nürnberg – Prága – Pozsony – Budapest – Konstanca – Szaloniki – Isztambul
V. folyosó	Trieszt/Koper – Ljubljana – Budapest – Ungvár – Lvov V/a: Pozsony – Zsolna – Kassa – Ungvár V/b: Fiume – Zágráb – Budapest
VI. folyosó	Gdańsk – Grudziadz /Varsó
VII. folyosó	A Duna és elérhető az Északi-tenger a Rajna-Majna-Duna-csatornán keresztül Magyar kikötői : Győr-Gönyű, Komárom, Budapest-Csepel, Dunaújváros, Baja, Mohács
VIII. folyosó	Durrës – Tirana – Szkopje – Szófia – Várna
IX. folyosó	Helsinki – Szentpétervár – Moszkva/Pskov – Kijev – Ljubasevka – Kisinyov – Bukarest – Dimit-rovgrad – Alexandroupoli IX/a: Ljubasevka – Odessza IX/b: Kalinyingrád/ Klaipėda – Kaunas – Vilnius – Minszk – Kijev

Páneurópai folyosók Magyarországon [szerkesztés]³

A "Pán-Európai Közlekedési Folyosók" (vagy Krétai folyosók) útvonalai a III. Páneurópai Közlekedési Értekezleten bővítésre kerültek. Az alábbi táblázatban ezeket a bővítéseket tartalmazó tíz ún. Helsinki folyosó útvonalait mutatjuk be:

Folyosó	Útvonal	Tejles hossza (km)

³ http://www.uvt.bme.hu/targyak/eu/eu_la/eu_la_2_2.pdf

I	Helsinki – Tallinn – Riga – Kaunas – Varsó és Riga – Kalinyingrád – Gdansk	550
II	Berlin – Varsó – Minszk – Moszkva – Nyiznyij Novgorod	1 830
III	Berlin/Drezda – Wrocław – Lvov – Kijev	1 640
IV	Berlin/Nürnberg – Prága Pozsony – Bécs – Budapest – Konstanca – Szaloniki – Isztambul	3 258
V	Velence – Trieszt/Koper – Ljubljana – Budapest – Ungvár – Lvov V/a: Pozsony – Zsolna – Kassa – Ungvár V/b: Fiume – Zágráb – Budapest V/c: Ploče – Szarajevó – Eszék – Budapest	1 600
VI	Gdańsk – Grudziadz /Varsó – Katowice – Zsolna/Ostrava	1 800
VII	A Duna és elérhető az Északi-tenger a Rajna-Majna-Duna-csatornán keresztül Magyar kikötői : Győr-Gönyű, Komárom, Budapest-Csepel, Dunaújváros, Baja, Mohács	2 415
VIII	Durrës – Tirana – Szkopje – Szófia – Várna	1 300
IX	Helsinki – Szentpétervár – Moszkva/Pskov – Kijev – Ljubasevka – Kisinyov – Bukarest – Dimitrovgrad – Alexandroupoli IX/a: Ljubasevka – Odessza IX/b: Kalinyingrád/ Klaipėda – Kaunas – Vilnius – Minszk – Kijev	6 500
X	Salzburg – Ljubljana – Zágráb – Belgrád – Niš – Szkopje – Veles-Szaloniki. X/a: Graz – Maribor – Zágráb X/b: Budapest – Újvidék – Belgrád X/c: Niš – Szófia – Isztambul X/d: Bitola – Florina – Via Egnatia – Igoumenitsa	2 360

Páneurópai folyosók Magyarországon [szerkesztés]⁴

Országunkon 4 Helsinki-folyosó és további 3 csatlakozó folyosó ág halad át (IV., V., V/B., V/C., VII., X/B. jelű folyosók). Az alábbi táblázatban összefoglalva megtekinthetjük, mely Helsinki folyosók milyen útvonalon haladnak át Magyarországon.⁵

Folyosó	Útvonal
IV	Berlin/Nürnberg – Prága Pozsony – Bécs – Budapest – Konstanca – Szaloniki – Isztambul
V	Velence – Trieszt/Koper – Ljubljana – Budapest – Ungvár – Lvov – Kijev V/b: Fiume – Zágráb – Budapest V/c: Ploče – Szarajevó – Eszék – Budapest

4 http://www.uvt.bme.hu/targyak/eu/eu_la/eu_la_2_2.pdf

5 Dr. Kovács Zoltán – Pató Gáborné Szűcs Beáta (2007): Szállítási útvonalak, Nemzeti Szakképzési és Felnőttképzési Intézet, Budapest ISBN 978 96 3746 992-3

VII	A Duna és elérhető az Északi-tenger a Rajna-Majna-Duna-csatornán keresztül Magyar kikötői : Győr-Gönyű, Komárom, Budapest-Csepel, Dunaújváros, Baja, Mohács
X	X/b: Budapest – Újvidék – Belgrád

Páneurópai folyosók Magyarországon [szerkesztés]6

"A IV. folyosó az osztrák és szlovák határtól Budapesten keresztül Románia felé halad, 487 km vasútvonalat és 410 km közutat tartalmaz.

Az V. folyosó a délnyugati országhatártól észak-keleti irányban halad. A fő ág Szlovénia, az V/B ág Horvátország, míg az V/C ág Szerbia felől lépi át az országhatárt, és Budapesten egyesülve folytatódik Ukrajna felé. A vasúthálózat 996 km, a közúthálózat 784 km hosszú.

A VII. folyosó a Duna Ausztriától Romániáig terjedő vízi útja, mely magyarországi szakaszának hossza 378 km.

A X. folyosó X/B ága Budapestről indul, Szerbia határáig a vasúti szakaszok hossza 156 km, a közúti szakaszoké 171 km."⁷

4. TRANZITÚTVONALAK

Magyarországon áthalad jó néhány fontosabb tranzit útvonal, ezek a nemzetközi közlekedési kapcsolatok fontos útvonalai.

"A Magyarországon a következő fontosabb tranzit útvonalak haladnak át:

- Hegyeshalom – Nagylak tranzitútvonal (IV. összeurópai folyosó):
 - E60 az osztrák határtól Hegyeshalomig és Budapestig, E60 Budapest déli elkerülő,
 - E75 Budapesttől Kiskunfélegyházáig és Szegedig,
 - E68 Szegedtől Nagylakig és a román határig;
- Rajka – Nagylak tranzitútvonal (IV. összeurópai folyosó):
 - E65 a szlovák határtól Rajkáig és Hegyeshalomig,
 - E60 Hegyeshalomtól Budapestig,
 - E60 Budapest déli elkerülő,
 - E75 Budapesttől Kiskunfélegyházáig és Szegedig,
 - E68 Szegedtől Nagylakig és a román határig;
- Tornyiszentmiklós – Nagylak tranzitútvonal (V. és IV. összeurópai folyosó):
 - az "új út" a szlovén határtól Tornyiszentmiklósig és Becsehelyig,
 - E71 Becsehelytől Siófokig és Budapestig,

6 http://www.uvt.bme.hu/targyak/eu/eu_la/eu_la_2_2.pdf

7 Dr. Kovács Zoltán – Pató Gáborné Szűcs Beáta (2007): Szállítási útvonalak, Nemzeti Szakképzési és Felnőttképzési Intézet, Budapest ISBN 978 96 3746 992-3

- E60 Budapest déli elkerülő,
- E75 Budapesttől Kiskunfélegyházáig és Szegedig,
- E68 Szegedtől Nagylakig és a román határig;
- Hegyeshalom – Röske tranzitútvonal (IV. és X. összeurópai folyosó):
 - E60 az osztrák határtól Hegyeshalomig és Budapestig,
 - E60 Budapest déli elkerülő,
 - E75 Budapesttől Kiskunfélegyházáig, Szegedig, Röszkéig és a jugoszláv határig;
- Rajka – Röske tranzitútvonal (IV. és X. összeurópai folyosó):
 - E65 a szlovák határtól Rajkáig és Hegyeshalomig,
 - E60 Hegyeshalomtól Budapestig, E60 Budapest déli elkerülő,

E75 Budapesttől Kiskunfélegyházáig, Szegedig, Röszkéig és a jugoszláv határig."⁸

5. HATÁRÁTKELŐHELYEK

A nemzetközi közlekedés lebonyolításában, valamennyi országban központi helyet foglalnak el a határátkelő helyek. Így Magyarországon is mind a vasúti, mind a közúti közlekedés szempontjából fontos megismerni a központi szerepet játszó határátkelőhelyeket.

Hazánk jelentősebb határátkelő helyei a következők:

- "magyar–szlovák határon:
 - Balassagyarmat – Slovenske Darnoty;
 - Bánréve – Kral;
 - Komárom – Komarno;
 - Parassapuszta – Sahy;
 - Rajka – Cunovo;
 - Sátoraljaújhely – Slovenske Nőve Mesto;
 - Salgótarján – Siátorska Bukovinka;
 - Tornyosnémeti – Hranicna pri Hornade;
 - Vámosszabadi – Medvedovo;
- magyar–ukrán határon:
 - Záhony – Csop;
- magyar–román határon:
 - Ártánd – Bors;
 - Gyula – Varsand;

8 Dr. Kovács Zoltán – Pató Gáborné Szűcs Beáta (2007): Szállítási útvonalak, Nemzeti Szakképzési és Felnőttképzési Intézet, Budapest ISBN 978 96 3746 992–3

- Nagylak – Nadlac;
- magyar–szerb határon:
 - Röske – Horgos;
 - Tompa – Kelebija;
- magyar–horvát határon:
 - Barcs – Terezino Polije;
 - Drávaszabolcs – Donji Miholjac;
 - Letenye – Gorican;
 - Udvar – Knezevo;
- magyar–szlovén határon:
 - Rédics – Dolga Vas;
- magyar–osztrák határon:
 - Bucusu – Schachendorf;
 - Hegyeshalom – Nickelsdorf;
 - Kópháza –Deutschkreutz;
 - Kőszeg – Rattersdorf;
 - Szentgotthárd (Rábafüzes) – Heiligenkreutz;
 - Sopron –Klingenbach." ⁹

TANULÁSIRÁNYÍTÓ

1. Olvassa el a szakmai információtartalmat! Írja le egy üres lapra Európa főbb szállítási útvonalait! Milyen hálózatokat, folyosókat ismer?
2. A szakmai információtartalom elolvasása után foglalja össze saját szavaival az olvasottakat! Válaszoljon a következő kérdésekre!
 - Milyen tranzitútvonalak haladnak át Magyarországon?
 - Melyek a főbb szállítási csomópontok Európában?
 - Miért játszik Magyarország fontos szerepet az Európai közlekedésben?
3. Vegye elő Dr. Kovács Zoltán – Pató Gáborné Szűcs Beáta (2007): Szállítási útvonalak, Nemzeti Szakképzési és Felnőttképzési Intézet, Budapest könyvét és figyelmesen tanulmányozza át a 65. oldalon található az "Európai szállítási hálózat országai" elnevezésű 16. ábrát. Milyen következtetést tud levonni a látottakból?

⁹ Dr. Kovács Zoltán – Pató Gáborné Szűcs Beáta (2007): Szállítási útvonalak, Nemzeti Szakképzési és Felnőttképzési Intézet, Budapest ISBN 978 96 3746 992–3

4. Ha szükséges nézzen utána és azt követően jelölje be az alábbi térképet használva a Magyarországgal szomszédos országokat!

5. Olvassa el: Dr. Kovács Zoltán – Pató Gáborné Szűcs Beáta (2007): Szállítási útvonalak, Nemzeti Szakképzési és Felnőttképzési Intézet, Budapest a 60.–61.oldalon található Schengeni egyezményről szóló összefoglalót és figyelmesen tanulmányozza át!
- Vegyen elő egy üres lapot és saját szavaival írja le az olvasottakat, majd ismertesse tanuló társaival!
 - Milyen biztonsági ellenőrzések maradtak meg a Schengeni megállapodás szerint?
 - Osztálytársával, munkatársával közösen készítsenek 5 kérdést és válaszlehetőségeket tartalmazó felmérő tesztlapot a szemelvényből a többiek számára!

Kérdések:

6. Lapozza fel Dr. Kovács Zoltán – Pató Gáborné Szűcs Beáta (2007): Szállítási útvonalak, Nemzeti Szakképzési és Felnőttképzési Intézet, Budapest könyvét és figyelmesen tanulmányozza át a 68. oldalon található "Összeurópai közlekedési folyosók" című 20-as ábrát. Milyen következtetést tud levonni a látottakból az Európai úthálózat szerkezetére vonatkozóan?
7. Vesse össze a "Szakmai információtartalom részben megtalálható a "Pán-Európai Közlekedési Folyosók" (vagy Krétai folyosók) útvonalait a Helsink-i folyosó útvonalaival! Milyen különbséget talál?
8. Az alábbi táblázatban szöveg kiemelő íróeszközzel jelölje be, majd a térképen ábrázolja a nemzetközi áruforgalom lebonyolítására alkalmas határátkelőhelyeket! ¹⁰

A határátkelőhely megnevezése	A határátkelőhely nyitvatartási ideje	A határátkelőhelyen lebonyolódó forgalom
	a) magyar-ukrán határon	
Barabás-Koszini (közút)	7-19 óra	Személyforgalom (autóbusz kivételével)
Beregsurány-Luzsanka (közút)	7-19 óra	Személyforgalom
Eperjeske-Uzlovoja (vasút)	éjjel-nappal	Nemzetközi vasúti teherforgalom
Lónya-Zvonkoje (közút)	8-16 óra	Személyforgalom (kivéve autóbusz)
Tiszabecs-Vilok (közút)	éjjel-nappal	Személyforgalom részére
Záhony-Csop (vasút)	éjjel-nappal	Nemzetközi áru- és személyforgalom Veszélyes hulladék szállítására kijelölt hely
Záhony-Csop (közút)	éjjel-nappal	Nemzetközi áru- és személyforgalom Veszélyes hulladék szállítására kijelölt hely
	b) magyar-szerb határon	
Bácsalmás-Bajmok (közút)	V. 1-jétől IX. 30-ig 8-18 óra X. 1-jétől IV. 30-ig 8-16 óra	Magyar-szerb személyforgalom (kivéve autóbusz)
Baja Ro-Ro kikötő	napkeltétől-napnyugtáig	Kombinált áru fuvarozást, és fuvarozást végző vízi jármű és személyzete részére
Hercegszántó-Backi Breg (közút)	éjjel-nappal	Nemzetközi személyforgalom
Kelebia-Subotica (vasút)	éjjel-nappal	Nemzetközi áru- és személyforgalom Veszélyes hulladék

¹⁰ Magyar Köztársaság határátkelőhelyeinek felsorolása (forrás: <http://www.vam.hu/viewBase.do?elementId=530>)

		szállítására kijelölt hely
Röszke–Horgos (vasút)	éjjel–nappal	Nemzetközi áru- és személyforgalom
Röszke–Horgos (közút)	éjjel–nappal	Nemzetközi áru- és személyforgalom
Szeged (nemzetközi vízi út a Tiszán)	napkeltétől napnyugtáig	Nemzetközi áru- és személyforgalom
Tiszasziget–Djala (közút)	V. 1–jétől IX. 30–ig 8–18 óra X. 1–jétől IV. 30–ig 8–16 óra	Magyar–szerb személyforgalom (kivéve autóbusz)
Tompa–Kelebija (közút)	éjjel–nappal	Nemzetközi áru- és személyforgalom Veszélyes hulladék szállítására kijelölt hely
	c) magyar–horvát határon	
Barcs–Terezino Polije (közút)	éjjel–nappal	Nemzetközi áru- és személyforgalom
Berzence–Góla (közút)	éjjel–nappal	Nemzetközi személy- és a két ország közötti áruforgalom
Bezdán–Mohács (nemzetközi vízi út a Dunán)	éjjel–nappal	Nemzetközi belépő áru- és személyforgalom Veszélyes hulladék szállítására kijelölt hely
Drávaszabolcs–Donji Miholjac (közút)	éjjel–nappal	Nemzetközi áru- és személyforgalom
Drávaszabolcs D87 fkm	7–19 óra	Turista célú vízijárművek és kishajók forgalma
Gyékényes–Koprivnica (vasút)	éjjel–nappal	Nemzetközi áru- és személyforgalom Veszélyes hulladék szállítására kijelölt hely
Letenye–Gorican (közút)	éjjel–nappal	Nemzetközi áru- és személyforgalom Veszélyes hulladék szállítására kijelölt hely
Magyarbóly–Beli Monastir (vasút)	éjjel–nappal	Nemzetközi áru- és személyforgalom
Mohács–Bezdán (nemzetközi vízi út a Dunán)	éjjel–nappal	Nemzetközi kilépő áru- és személyforgalom Veszélyes hulladék szállítására kijelölt hely
Murakeresztúr–Kotoriba (vasút)	éjjel–nappal	Nemzetközi áru- és személyforgalom
Udvar–Knezevo (közút)	éjjel–nappal	Nemzetközi áru- és személyforgalom
II. az Európai Unió belső határszakaszán működő határátkelőhelyek		
	a) magyar–szlovák határon	
Aggtelek–Domica (közút)	V. 1–jétől IX. 30–ig 6–20 óra X. 1–jétől IV. 30–ig 8–17 óra	Nemzetközi személyforgalom Helyszíni vízumkiadás nélkül
Balassagyarmat–Slovenske	éjjel–nappal	Nemzetközi áru- és személyforgalom

NEMZETKÖZI KÖZLEKEDÉSFÖLDRAJZ

Darmoty (közút)		
Bánréve–Lenartovce (vasút)	éjjel–nappal	Nemzetközi áru– és személyforgalom
Bánréve–Kráľ (közút)	éjjel–nappal	Nemzetközi áru– és személyforgalom
Esztergom–Sturovo (átkelő kompjárat)	napkeltétől napnyugtáig	Nemzetközi személyforgalom Helyszíni vízumkiadás nélkül
Hidasnémeti–Cana (vasút)	éjjel–nappal	Nemzetközi áru– és személyforgalom
Komárom–Komarno (vasút)	éjjel–nappal	Nemzetközi áru– és személyforgalom
Komárom–Komarno (közút)	éjjel–nappal	Nemzetközi személy– és magyar–szlovák áruforgalom (20 tonnás korlátozás)
Komárom nemzetközi vízi út a Dunán	éjjel–nappal	Nemzetközi áru– és személyforgalom Veszélyes hulladék szállítására kijelölt hely
Parassapuszta–Sahy (közút)	éjjel–nappal	Nemzetközi áru– és személyforgalom
Rajka–Rusovce (vasút)	éjjel–nappal	Nemzetközi áru– és személyforgalom
Rajka–Rusovce (közút)	éjjel–nappal	Nemzetközi áru– és személyforgalom
Sátoraljaújhely–Slovenske Nove Mesto (vasút)	éjjel–nappal	Nemzetközi áru– és személyforgalom
Sátoraljaújhely–Slovenske Nove Mesto (közút)	éjjel–nappal	Nemzetközi áru– és személyforgalom
Sátoraljaújhely–Slovenske Nove Mesto (városi)	6–22 óra	EU gyalogos– és kerékpárforgalom
Somoskőújfalu–Filakovó (vasút)	éjjel–nappal	Nemzetközi áru– és személyforgalom
Salgótarján–Siátorska Bukovinka (közút)	éjjel–nappal	Nemzetközi áru– és személyforgalom
Szob–Sturovo (vasút)	éjjel–nappal	Nemzetközi áru– és személyforgalom Veszélyes hulladék szállítására kijelölt hely
Tornynosnémeti–Hranicna pri Hornade (közút)	éjjel–nappal	Nemzetközi áru– és személyforgalom
Tornanádaska–Hostovce (közút)	V. 1–jétől IX. 30–ig 6–20 óra X. 1–jétől IV. 30–ig 8–17 óra	EU személyforgalom
Vámosszabadi–Medvedovo (közút)	éjjel–nappal	Nemzetközi áru– és személyforgalom Veszélyes hulladék szállítására kijelölt hely
Kalonda–Ipolytarnóc–Nógrádszakál–Busince (vasút)	éjjel–nappal	Kizárólag átmenő (peage) forgalom
Tornanádaska–Turnunad Bodvou (vasút)	éjjel–nappal	Kizárólag szlovák átmenő (peage) forgalom
Letkés–Salka (közút)	V. 1–jétől IX. 30–ig 8–20 óra X. 1–jétől IV. 30–ig	EU áru– (3,5 tonnás korlátozás) és személyforgalom

	8–16 óra	
Pácín–Velky Kamenec (közút)	V. 1–jéttől IX. 30–ig 8–20 óra X. 1–jéttől IV. 30–ig 8–16 óra	EU személyforgalom
	b) magyar–román határon	
Ágerdőmajor–Carei (vasút)	éjjel–nappal	Nemzetközi áru– és személyforgalom
Ártánd–Bors (közút)	éjjel–nappal	Nemzetközi áru– és személyforgalom
Biharkeresztes–Episcopia Bihorului (vasút)	éjjel–nappal	Nemzetközi áru– és személyforgalom
Gyula–Varsand (közút)	éjjel–nappal	Nemzetközi áru– és személyforgalom
Csengersima–Petea (közút)	éjjel–nappal	Nemzetközi személyforgalom
Kötegyán–Salonta (vasút)	éjjel–nappal	Nemzetközi áru– és személyforgalom
Nagylak–Nadlac (közút)	éjjel–nappal	Nemzetközi áru– és személyforgalom Veszélyes hulladék szállítására kijelölt hely
Lökősháza–Curtici (vasút)	éjjel–nappal	Nemzetközi áru– és személyforgalom Veszélyes hulladék szállítására kijelölt hely
Nyírábrány–Valea lui Mihai (vasút)	éjjel–nappal	Nemzetközi áru– és személyforgalom
Nyírábrány–Valea lui Mihai (közút)	7–15 óra	Személyforgalom
	c) magyar–szlovén határon	
Bajánsenye–Hódos (közút)	éjjel–nappal	Nemzetközi személyforgalom
Rédics–Dolga Vas (közút)	éjjel–nappal	Nemzetközi áru– és személyforgalom Veszélyes hulladék szállítására kijelölt hely
Felsőszőlőnk–Martinje (közút)	8–20 óra munkaszüneti napon 8–02 óra	EU személyforgalom (kivéve autóbusz)
Tornyiszentmiklós–Pince (közút)	6–22 óra	EU személyforgalom (kivéve autóbusz)
	d) magyar–osztrák határon	
Bucsu–Schachendorf (közút)	éjjel–nappal	Nemzetközi áru– és személyforgalom
Bozsók–Rechnitz (közút)	6–22 óra	EU személyforgalom
Hegyeshalom–Nickelsdorf (vasút)	éjjel–nappal	Nemzetközi áru– és személyforgalom Veszélyes hulladék szállítására kijelölt hely
Hegyeshalom–Nickelsdorf (közút)	éjjel–nappal	Nemzetközi áru– és személyforgalom Veszélyes hulladék szállítására kijelölt hely
Kópháza–Deutschkreutz (közút)	éjjel–nappal	Nemzetközi áru– és személyforgalom

NEMZETKÖZI KÖZLEKEDÉSFÖLDRAJZ

Kőszeg–Rattersdorf (közút)	éjjel–nappal	Nemzetközi áru- és személyforgalom
Mosonszentjános–Andau (közút)	IV. 1–jétől V. 31–ig 8–20 óra VI. 1–jétől IX. 30–ig 6–22 óra X. 1–jétől XI. 2–ig 8–20 óra	Nemzetközi személyforgalom, gyalogos és kerékpáros határátlépésre
Szentgotthárd–Heiligenkreutz (közút)	éjjel–nappal	Nemzetközi áru- és személyforgalom
Sopron/Déli–Loipersbach (vasút)	éjjel–nappal	Nemzetközi áruforgalom
Sopron/GYSEV–Baumgarten Schattendorf (vasút)	éjjel–nappal	Nemzetközi áru- és személyforgalom
Sopron–Klingenbach (közút)	éjjel–nappal	Nemzetközi áru- és személyforgalom
Szentgotthárd–Jennersdorf (vasút)	éjjel–nappal	Nemzetközi áru- és személyforgalom
Szentszéchy–Eberau (közút)	6–22 óra	EU személyforgalom
Baumgarten–Sopron–Deutschkreutz–Loipersbach–Schattendorf–Sopron–Deutschkreutz (vasút)	éjjel–nappal	Kizárólag osztrák átmenő (peage) forgalom
Fertőújlak–Pamhagen (vasút)	éjjel–nappal	Nemzetközi áru- és személyforgalom
Fertőd–Pamhagen (közút)	6–24 óra	Nemzetközi személyforgalom (kivéve autóbusz), mező- és erdőgazdasági járművek és gépi eszközök forgalma
Fertőrákos–Mörbisch (közút)	IV. 1–jétől V. 31–ig 8–20 óra VI. 1–jétől IX. 30–ig 6–22 óra X. 1–jétől XI. 2–ig 8–20 óra	Nemzetközi személyforgalom, gyalogos és kerékpáros határátlépésre

Kérem, ezen a térképen jelölje be a megjelölt határátkelőhelyeket!

9. Vegye elő Európa domborzati térképét! Figyelmesen tanulmányozza át, hogy milyen természeti, földrajzi jellemzők írják le Európát! Milyen közlekedési nehézségek fogalmazódnak meg az azonosított természeti, földrajzi jellemezők által? Sorolja fel!

10. Keresse ki, és tanulmányozza át a mai napon hatályos állapotában a 2001. évi LXI. törvényt, amely az Európai Közösség és a Magyar Köztársaság közötti közúti áru fuvarozás meghatározott feltételeinek kialakításáról és a kombinált fuvarozás elősegítéséről szóló megállapodás kihirdetéséről szól. Tanára irányításával értelmezze és foglalja össze a törvényben leírtakat!

11. Tanulmányozza Dr. Kovács Zoltán – Pató Gáborné Szűcs Beáta (2007): Szállítási útvonalak, Nemzeti Szakképzési és Felnőttképzési Intézet, Budapest könyvében 68.oldalon található "Európai szállítási folyosók kapcsolódása" című 21-es ábráját!
Mi állapítható meg a térkép alapján?
Mi történik a nyomtáváltási helyen? Miért? Válaszát indokolja meg!
12. Olvassa el Zsolnay Tamás (2004): Közlekedés az Európai Unióban című írását (honlap cím: <http://www.bmeip.hu/download/engemiserint/Kozlekedes%20az%20EUban.pdf>) , Magyar Köztársaság Külügyminisztériuma, KüM Integrációs és Külgazdasági Államtitkárság
- Kiselőadás formájában számoljon be az olvasottakról saját szavaival. Külön térjen ki az az Európai Unió
 - kombinált szállításra,
 - vasúti szállításra,
 - belvízi hajózásra,
 - légi közlekedésre,
 - tengeri hajózásra vonatkozó jellemzőire.
 - Tanulótársával közösen készítsenek 10 igaz, vagy hamis állítást tartalmazó felmérő tesztlapot a többiek számára! Cseréljenek tesztlapokat a tanulópárok és oldják meg a feladatokat!

ÖNELLENŐRZŐ FELADATOK**1. feladat**

Magyarországon több fontosabb tranzit útvonal is áthalad. Kérem, nevezzen meg legalább három Magyarországon áthaladó tranzit útvonalat!

MUNKANYAG

2. feladat

Az alábbiakban felsorolásra kerülnek Magyarországgal határos országok. Mely fontosabb határátkelőhelyeket választaná, árutovábbítás céljából?

Szlovákiába:

Ukrajnába:

Romániába:

Szerbiába:

Szlovéniába:

Ausztriába:

3. feladat

A közlekedésben fontos szerepet játszanak a földrajzi adottságokból eredő közlekedési megoldások. Soroljon föl néhány megoldási lehetőséget, amellyel a földrajzi nehézségek áthidalhatók!

4. feladat

A közlekedési útvonalak kialakulását milyen történelmi állomások jellemzik?

5. feladat

Sorolja fel azokat a Helsinki folyosókat, amelyek Magyarországon áthaladnak!

MEGOLDÁSOK

1. feladat

Hegyeshalom - Nagylak tranzitútvonala (IV. összeurópai folyosó):

E60 az osztrák határtól Hegyeshalomig és Budapestig, E60 Budapest déli elkerülő,

E75 Budapesttől Kiskunfélegyházáig és Szegedig,

E68 Szegedtől Nagylakig és a román határig;

Rajka - Nagylak tranzitútvonala (IV. összeurópai folyosó):

E65 a szlovák határtól Rajkáig és Hegyeshalomig,

E60 Hegyeshalomtól Budapestig, E60 Budapest déli elkerülő,

E75 Budapesttől Kiskunfélegyházáig és Szegedig,

E68 Szegedtől Nagylakig és a román határig;

Tornyiszentmiklós - Nagylak tranzitútvonala (V. és IV. összeurópai folyosó):

az "új út" a szlovén határtól Tornyiszentmiklósig és Becsehelyig,

E71 Becsehelytől Siófokig és Budapestig,

E60 Budapest déli elkerülő,

E75 Budapesttől Kiskunfélegyházáig és Szegedig,

E68 Szegedtől Nagylakig és a román határig;

Hegyeshalom - Röske tranzitútvonal (IV. és X. összeurópai folyosó):

E60 az osztrák határtól Hegyeshalomig és Budapestig,

E60 Budapest déli elkerülő,

E75 Budapesttől Kiskunfélegyházáig, Szegedig, Röszkéig és a jugoszláv határig;

Rajka - Röske tranzitútvonal (IV. és X. összeurópai folyosó):

E65 a szlovák határtól Rajkáig és Hegyeshalomig,

E60 Hegyeshalomtól Budapestig, E60 Budapest déli elkerülő,

E75 Budapesttől Kiskunfélegyházáig, Szegedig, Röszkéig és a jugoszláv határig.

2. feladat

Szlovákiába: Balassagyarmat - Slovenske Darnoty; Bánréve - Kral; Komárom - Komarno; Parassapuszta - Sahy; Rajka - Cunovo; Sátoraljaújhely - Slovenske Növe Mesto; Salgótarján - Siátorska Bukovinka; Tornyosnémeti - Hranicna pri Hornade; Vámosszabadi - Medvedovo;

Ukrajnába: Záhony-Csop

Romániába: Ártánd - Bors; Gyula - Varsand; Nagylak - Nadlac;

Szerbiába: Rőszke - Horgos; Tompa - Kelebija;

Szlovéniába: Rédics - Dolga Vas;

Ausztriába: Bucsu - Schachendorf; Hegyeshalom - Nickelsdorf; Kópháza -Deutschkreutz; Kőszeg - Rattersdorf;
Szentgotthárd (Rábfüzes) - Heiligenkreutz; Sopron -Klingenbach.

3. feladat

A földrajzi adottságokból eredő "közlekedési akadályokat" például az alagutak, hágók, komp közlekedés oldhatja fel.

4. feladat

1957 Róma Római szerződés közlekedésfejlesztés, közlekedéspolitika megemlézése _____

1989 Strasbourg *Strasbourg-i csúcs* Transz-európai hálózatok alapelveinek elfogadása (TEN- Trans-European Network, TEN T transzeurópai közlekedési hálózat) _____

1991 Maastricht *Maasrtichti szerződés* hangsúly kerül a Transz-európai hálózatokra _____

1991 Prága I. *Páneurópai Közlekedési Értekezletre* az egységes koncepció kialakítása a közlekedési infrastruktúrára vonatkozóan az EU-ban _____

1994 Kréta II. *Páneurópai Közlekedési Értekezletre* Európai Unió határait átlépve az úgynevezett harmadik országokhoz való közlekedési kapcsolódások is középpontba kerültek. Meghatározták a "Páneurópai hálózat"-ot, vagy más néven a "Pán-Európai Közlekedési Folyosók"-at _____

1997 Helsinki III. *Páneurópai Közlekedési Értekezleten* Kiegészítették az Európai Unió országok és az úgynevezett harmadik országokat összekötő Páneurópai közlekedési folyosókat, vagy útvonalakat, ezeket Helsinki Korridoroknak, vagy Helsinki folyosóknak nevezzük. _____

5. feladat

Országunkon 4 Helsinki-folyosó és további 3 csatlakozó folyosó ág halad át (IV., V., V/B., V/C., VII., X/B. jelű folyosók). _____

Folyosó	Útvonal
IV	Berlin/Nürnberg – Prága – Pozsony – Bécs – Budapest – Konstanca – Szaloniki – Isztambul
V	Velence – Trieszt/Koper – Ljubljana – Budapest – Ungvár – Lvov – Kijev V/b: Fiume – Zágráb – Budapest V/c: Ploče – Sarajevó – Eszék – Budapest
VII	A Duna és elérhető az Északi-tenger a Rajna-Majna-Duna-csatornán keresztül Magyar kikötői : Győr-Gönyű, Komárom, Budapest-Csepel, Dunaújváros, Baja, Mohács
X	X/b: Budapest – Újvidék – Belgrád

Esetfelvetés feladatának megoldása

A feladat megoldás során a táblázatban található információkat vesszük alapul.

A határátkelőhely megnevezése	A határátkelőhely nyitvatartási ideje	A határátkelőhelyen lebonyolódó forgalom
	magyar-ukrán határon	
Barabás–Koszini (közút)	7–19 óra	Személyforgalom (autóbusz kivételével)
Beregsurány–Luzsanka (közút)	7–19 óra	Személyforgalom
Eperjeske–Uzlovoja (vasút)	éjjel–nappal	Nemzetközi vasúti teherforgalom
Lónya–Zvonkoje (közút)	8–16 óra	Személyforgalom (kivéve autóbusz)
Tiszabecs–Vilok (közút)	éjjel–nappal	Személyforgalom részére
Záhony–Csop (vasút)	éjjel–nappal	Nemzetközi áru- és személyforgalom Veszélyes hulladék szállítására kijelölt hely
Záhony–Csop (közút)	éjjel–nappal	Nemzetközi áru- és személyforgalom Veszélyes hulladék szállítására kijelölt hely

A jelentés elkészítése során a táblázatban található információkat megvizsgálva megállapítható, hogy mely határátkelő helyek alkalmasak nemzetközi áru szállításra. Ezek a határátkelők Záhony-Csop (vasút) és Záhony - Csop (közút). A feladatban mi közúti veszélyes hulladék szállítását végezzük, ezért, Záhony-Csop (közúti) átkelő jöhet szóba.. Ez a határ átkelő az időben lehető leggyorsabb feltételnek is megfelel, mivel az folyamatos éjjel - nappali átkelésre ad lehetőséget. _____

IRODALOMJEGYZÉK

FELHASZNÁLT IRODALOM

Dr. Kovács Zoltán – Pató Gáborné Szűcs Beáta (2007): Szállítási útvonalak, Nemzeti Szakképzési és Felnőttképzési Intézet, Budapest ISBN 978 96 3746 992-3

forrás: <http://www.vam.hu/viewBase.do?elementId=530>, letöltés ideje: 2010. január 13.

Dr. Lakatosné Dr. Novák Éva: Az európai közlekedési útvonalak fejlesztése. <http://Kitt.bmf.hu/mmaws/2008/eoadasok/6-szekcio/novak-eva.pdf>, letöltés ideje: 2010 január 10

http://www.uvt.bme.hu/targyak/eu/eu_la/eu_la_2_2.pdf

AJÁNLOTT IRODALOM

Kovács Z. (2004):Logisztika, Veszprémi Egyetemi Kiadó, Veszprém, 2004.

Klinghammer István, Papp-Váry Árpád: Földünk tükre a térkép, p.105

Némón Zoltán – Sebestény László – Vörösmarty Gyöngyi (2006): Logisztika, Folyamatok az ellátási láncban, Tankönyv + feladatgyűjtemény + CD-ROM, Kereskedelmi és Idegenforgalmi Továbbképző Kft.

Tiner Tibor (1995):Hét határon át. Élet és tudomány. 50.14.433-435. Magyarország és a szomszédos államok határforgalmáról.

Fleischer Tamás (2006): Hálózatok, hálózati szintek és hálózatok által kiszolgált szintek. Magyar Tudományos Akadémia, Világgazdasági kutató Intézet, Műhelytanulmányok, 74. szám

Közlekedéstudományi szemle

http://www.vki.hu/~tfleisch/PDF/pdf97/BUDAP_971231.pdf

<http://ikhok.elte.hu/~qcora/tananyag/ipar/kozlfoldrajz.pdf>

Zsolnay Tamas: Közlekedés az Európai Unióban Magyar Koztarsasag Kulugyminiszteriuma, 2004

http://www.vam.hu/data/hataratkelohelyek/index_osztrak.html

<http://vam.gov.hu/viewBase.do?elementId=530>

<http://www.mfa.gov.hu/NR/rdonlyres/254C1422-AF5E-4C05-824C-4A668616F371/0/hataratkelohelyek.pdf>

<http://www.matekpokol.club.hu/box/hataratkeloehelyek.doc>

<http://www.prohun.com/hat/hat.htm>

Vámos Tibor (1983) Kooperatív rendszerek, új fejlődési távlatok. Valóság Vol. 27.

No. 4.

Fleischer T. (1994) A magyar gyorsforgalmi úthálózat kialakításának néhány kérdéséről.

Közlekedéstudományi Szemle Vol. 44. No. 1. (január) pp.7–24.

Abonyiné Palotás J.: Infrastruktúra. Dialóg–Campus, Kiadó, Budapest–Pécs, 2003.

Antal Z.–Wiegand Gy.: Általános gazdaságföldrajz. (Atomenergetika.) Tankönyvkiadó, Budapest, 1982.

Bora Gy.–Korompai A. (szerk.): A természeti erőforrások gazdaságtana és földrajza.

Aula Kiadó, Budapest, 2001.

Tóth J. (szerk.): Általános társadalomföldrajz I–II. Dialóg–Campus Kiadó, Budapest–Pécs, 2001–2002.

Erdősi F.: Ágazati és kommunikációs földrajz, I–II. kötet. A belvízi és a tengeri közlekedés földrajza. Pécs, 1995.

Földünk tükre a térkép, Gondolat Kiadó, Budapest, 1983.

A(z) 0118-06 modul 005-es szakmai tankönyvi tartalomeleme felhasználható az alábbi szakképesítésekhez:

A szakképesítés OKJ azonosító száma:	A szakképesítés megnevezése
55 345 02 0010 55 01	Logisztikai műszaki menedzserasszisztens
54 345 02 0000 00 00	Logisztikai ügyintéző
54 345 02 0100 31 02	Áruterítő

A szakmai tankönyvi tartalomelem feldolgozásához ajánlott óraszám:
15 óra

MUNKANYAG

MUNKKANYAG

A kiadvány az Új Magyarország Fejlesztési Terv
TÁMOP 2.2.1 08/1-2008-0002 „A képzés minőségének és tartalmának
fejlesztése” keretében készült.

A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap
társfinanszírozásával valósul meg.

Kiadja a Nemzeti Szakképzési és Felnőttképzési Intézet
1085 Budapest, Baross u. 52.
Telefon: (1) 210-1065, Fax: (1) 210-1063

Felelős kiadó:
Nagy László főigazgató